

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΞΑΦΑΝΙΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τὸ παρὸν ὑπόμνημα τῆς Ἑταιρίας Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν συνταχθέν κατὰ Φεβρουάριον 1957 ἀπεστάλη εἰς τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας, ἐδημοσιεύθη δὲ καὶ εἰς τὸν τοπικὸν τύπον. Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν «Κρητικῶν Χρονικῶν» ἔκρινε σκόπιμον τὴν ἀναδημοσίευσιν αὐτοῦ ἐνταῦθα.

Ἡ «Ἑταιρία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν», ἡ ὁποία διὰ μακρᾶς, πολυμόχθου καὶ συστηματικῆς ἐργασίας συνεκέντρωσε μέσῳ τῶν κατὰ τόπους δημοδιδασκάλων 30 περίπου χιλιάδας τοπωνυμίων ἐξ ἀπάσης τῆς νήσου, παρασκευάζει δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὕλικου τούτου τὴν ἔκδοσιν μεγάλου «Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης», πιστεύει ὅτι ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπισημάνῃ τὸν κίνδυνον πλήρους ἐξαφανίσεως ἢ ἀνεπανορθώτου ἀλλοιώσεως τῶν κρητικῶν τοπωνυμίων καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκαιρον λήψιν μέτρων πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ. Εἶναι ἀπίστευτον ὅτι τοπωνύμια ἱστορικὰ ἔχοντα βίον αἰῶνων καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις χιλιετηρίδων, διατηρηθέντα κατὰ θαυμαστὸν τρόπον ἀναλλοίωτα εἰς τὸ στόμα τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ καὶ μαρτυροῦντα τὴν ἐπὶ τῆς νήσου συνέχειαν τοῦ ἑλληνικοῦ βίου, εὐρίσκονται σήμερον εἰς τὴν διάθεσιν ἀμαθῶν καὶ ὄλως ἀναρμοδίων κοινοτικῶν ἀρχόντων. (Αἱ συσταθεῖσαι ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξελληνισμοῦ τῶν ξενογλώσσων τοπωνυμίων νομαρχιακαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον Τοπωνυμίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἀρκοῦνται συνήθως εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τῶν προτεινομένων μετονομασιῶν).

Καίτοι τὸ παρὸν ὑπόμνημα ἀπευθύνεται κυρίως πρὸς ἐπαίοντας, ἡ Ἑταιρία θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἐπὶ ὀρισμένων χαρακτηριστικῶν φαινομένων τοῦ τοπωνυμικοῦ τῆς Κρήτης: 1) Μέγα ποσοστὸν κρητικῶν τοπωνυμίων ἀνάγεται ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας εἰς τοὺς λεγομένους προελληνικοὺς χρόνους, παρουσιάζον τὰς χαρακτηριστικὰς καταλήξεις εἰς - σός, - τός, - θος, - νθος, - νδος, - νος, - να. Ἀναφέρομεν χαρακτηριστικὰ τινὰ παραδείγματα: Τύλισος, Θέρισσο, Κανασός, Χαλασός, Ἀνιάνασος, Ἀξός, Νιπηδήτος, Σάμιτος, Ἀμιάτος, Μίλατος (ἔνθα διετερήθη καὶ ὁ δωρικὸς τύπος), Ἀγκάραθος (ἐκ φυτοῦ), Μάραθο, Ζάκαθος, Ζώμιθος, Μίθοι, Ἀσφέντιον, (Ἄσφενδος), Βιάνος, Λιγόρτινος, Σίτανος, Κάντιανος, Ἀρχάνες^α (Ἄ-

χάρακα ἐν ἐπιγραφῇ). Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν δύνανται νὰ συγκαταλεχθοῦν ὠρισμένα προεληθόντα ἐξ ὑποκορισμοῦ, ὡς *Πυράθι*, *Λαοίθι*, *Κράσι* (πβ. Ἐκράσιον ἐν Μ. Ἀσίᾳ), κ. ἄ. Ἰδιαιτέρως ἀξιόλογος εἶναι ὁμὰς τοπωνυμίων τῶν νοτίων καὶ νοτιοδυτικῶν προπόδων τῆς Ἰδης: *Πανασός*, *Νίβριτος*, *Νίθαβρη*, *Γέργερη*. (Πβ. τὸ «Γάργαρον ἄκρον» τῆς μικρασιατικῆς Ἰδης). Χαρακτηριστικὰ εἶναι καὶ τινὰ τοπωνύμια τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης: *Λάστρος*, *Ζίρος*, *Ζάκρος* (σχετισθὲν πρὸς τοὺς Ζακαροῦ, προϊστορικὸν λαὸν μνημονευόμενον εἰς αἰγυπτιακὰ κείμενα), *Ζοῦ* (Σῶ: ὕδωρ, τὸ τοπωνύμιον ἀπαντᾷ ἐν διαθήκῃ τοῦ 1611 πρὸ τῆς Τουρκοκρατίας). Πιθανῶς προελληνικὰ εἶναι καὶ τὰ *Κίσαμος*, *Σίλαμος*, *Νίμπρος*, Ὀνιθὲ κ. ἄ.

2) Ἐπίσης μέγα εἶναι τὸ ποσοστὸν τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν τοπωνυμίων, ἐχόντων ἰδιαιτέρως ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα. Τινὰ τούτων, σώζοντα ἄνευ οὐδεμιᾶς λογίας ἀναμίξεως τυπικῶς καὶ φθογγικῶς ἀλώβητον τὴν ἀρχαίαν μορφήν, προκαλοῦσι τὸν θαυμασμόν. *Πανέθιμον*, *Βουκολιᾶς* (βουκολία: ἀγέλη βοῶν, βούσταθμος), *Κεράμια*, *Φοίνικας*, Ἐσκήφου, *Καλλικράτης*, Ἐποδούλου, Ἐιώγεια, *Κροσσῶνας*, *Χάρακας*, *Κισσοί*, *Σταλίδα*, (δωριστὶ ἀντὶ *Στηλῆς*), *Μελισσοουργιό*, *Πολεμάρχοι*, *Φιλήσια*, *Δρῆς*, Ἐνδρῶν, *Κάλαμος*, *Ἐώπολι*, *Μέλαμπες*, *Νίππος*, Ἐκτοῦντα, Ὀνυχας, *Παλαίλιμος*, Ὀρος, Ἐλος, Ἐρδαχτος, Ἐξάντης, Ἐστυράκι, *Τριπόδω*, *Ζωφόροι*, *Κιθαρίδα*, *Βοῦτες* (Βούτης: Βουκόλος), Ἐσσοί, *Σταμνιοί*, *Κρούστας*, *Γδόγια* (Ἐκδόγια), *Χαμαίζι*, *Λιθίνες*, *Χαμαίτουλο*, *Λαμνῶνι*, *Βώσακος*, *Κοπετοί*, *Διονύσι*, *Ψυχρό*. Ἐκ τῶν ἀρχαίων τοπωνυμίων τῆς νήσου πλεῖστα ἔφθασαν μέχρις ἡμῶν διὰ τῆς γραπτῆς παραδόσεως, ἐπιζήσαντα παραλλήλως εἰς τὸ στόμα τῶν Κρητῶν. Εἰς τινὰς περιπτώσεις πρόκειται περὶ ὀνομάτων γνωστοτάτων πόλεων τῆς ἐλληνικῆς περιόδου. Τινὰ τούτων ἐμνημονεύθησαν ὡς προελληνικά. *Σισοὶ Πρασῶς* (Πραισός), *Λαμπηνή* (Λάππα), *Χερσόνησος* (ἀναλλοίωτον), *Γεράπετρο* (Ἐεράπινα), *Μῶδι* (Μωδαία), *Δράμια* (Ἐδραμία), *Λέφιτρονα* (Ἐλεῦθερονα), Ἐλούντα (Ὀλοῦς), *Ρέθεμνος* (Ἐίθυμνα), Ἐξός (ἀναλλοίωτον), *Νίστρονας* (Ἐιστρῶν), *Ροτάσι* (Ἐντιασός), *Βιάνος* (Ἐβιανός), Ἐνώπολις, *Πύργος* (ἀναλλοίωτα), Ἐράδενα (Ἐραδῆν), *Μάλλες* (Ἐμάλλα), *Σίβα* (ἀναλλοίωτον), *Πάνορμο* (Ἐπάνορμος), Ἐαῖτάνια (Ἐιτάνια;), *Γαῦδος*, *Νίδα* (ἘΙδα), *Κέντρος* (Ἐέδριον ὄρος), κ.λ. κ.λ.

Ἰδιαιτέρως σημαντικὸν εἶναι ὅτι πλειστάκις διετηρήθη ἀναλλοίωτος καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη προφορὰ τοῦ τοπωνυμίου. *Γιούχτας* (Ἐιντός), *Σουμπάλλουσα* (Ἐνυβάλλουσα), *Σούγια* (Ἐντα), *Νία* (Ἐία). Ἐλάχιστα εἶναι τὰ ρωμαϊκὰ τοπωνύμια: *Πραιτώρια*, *Στάβιες*, *Ρούστικα*, Ἐσως καὶ *Πόμπια*.

3) Ἑτέρα κατηγορία τοπωνυμίων εἶναι ἐν Κρήτῃ ἢ τῶν βυζαντινῶν : Ἄντισκᾶρι, Δρογγᾶρι, Ἀπεσωκᾶρι, Μαγαρικᾶρι, Μοῖρες (: τιμᾶρια). Εἰς αὐτὴν ὑπάγονται καὶ τὰ ἐξ Ἀρχοντορρωμαίων τοπωνύμια : «Σκορδίλω», «Σκορδίλω καὶ Καλλέρω», ἢ Βενετῶν εὐγενῶν «Μουσοῦρω».

4) Ἐλάχιστα εἶναι τὰ ὑπολείμματα τῆς ἀραβοκρατίας : Κατσαμπᾶς, Ἀποσελέμης, Ἀμιρᾶ, Σαρακήνα, Σαρακηνόβιγλα, Ἀτσιπάδες, Ἀτσιπόπουλο, ὡς καὶ τῆς βενετοκρατίας : Μονοπάρι, Μονοφᾶτοι, Μαλεβίζι, Σπιναλόγγα (κυρίως παρετυμολογία τοῦ Στὴν Ἐλούντα).

Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι τὰ ἔλάχιστα τοπωνύμια, ἅτινα ὑποδεικνύουν ἐγκατάστασιν ξενογλώσσων ἐν Κρήτῃ, φέρονται ὑπὸ τύπους ἑλληνικοὺς καὶ κατ' οὐσίαν εἶναι ἑλληνικὰ καὶ ταῦτα διότι ἐσηματίσθησαν ἐξ ἑλληνικῶν ὀνομάτων (οἷα καὶ τὰ ἀνωτέρω Ἀμιρᾶς, Σαρακηνός) : ὡς Σκλαβοπούλα, Σκλαβεροχώρι, Σκλαβόκαμπος, Σκλαβεδιάκου, (ἔνθα δυνατὸν νὰ πρόκειται περὶ σκλάβων), Βουργάρω, Βαρβάρω, Ἀρμένιοι, Βαρβάροι. Τὸ πρᾶγμα ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν ἐγκαταστάσεων τούτων ἐπεβλήθησαν ὑπὸ τῶν περιοίκων Ἑλλήνων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἐγκατασταθέντων, οἵτινες ἐπομένως ἦσαν ἔλάχιστοι. Ὅπως ἀβεβαία εἶναι ἡ ὑπαρξὶς σλαβικῶν τοπωνυμίων ἐν Κρήτῃ ὡς ἐδίδαξεν ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Τωμαδάκης. Ἐλάχιστα δὲ εἶναι ἐν ἀπάσῃ τῇ Κρήτῃ τὰ ὄντως τουρκικά, διότι ὡς γνωστὸν ἐξισλαμισμὸς ἐγένετο ἐν Κρήτῃ, ἀλλ' οὐχὶ ἐγκατάστασις Τούρκων ἀξίᾳ λόγου. Ἀναρίθμητα ἀντιθέτως εἶναι τὰ νεοελληνικὰ τοπωνύμια.

Ἐν Κρήτῃ κυρίως εἰπεῖν δὲν ὑφίστανται ἀποδεδειγμένως ξενικὰ τοπωνύμια, ἀλλὰ τοπωνύμια ἀγνώστου εἰσέτι ἐτυμολογίας. Ταῦτα εἶναι πολυτιμώτατα εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν. Οὕτω ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σπ. Μαρινάτου τὸ τοπωνύμιον *Τάρμαρος* συνήφθη πρὸς τὰ μικρασιατικὰ *Τέρμερα* — *Τερμῆλαι* — *Τερμησός*, στηριχθεῖσης οὕτω γονίμου ὑποθέσεως περὶ τῆς σχέσεως τοῦ Σαρπηδόνοιο πρὸς τὰ ἀνάκτορα τῶν Μαλίων.

Ὁ θαυμαστὸς οὗτος τοπωνυμικὸς πλοῦτος, ἐν τῷ ὁποίῳ κατοπτρίζονται αἱ ἱστορικαὶ τύχαι τῆς νήσου ἐπὶ τέσσαρας χιλιετηρίδας καὶ ἡ διὰ μέσου τούτων ἐπιβίωσις ἀμειώτου καὶ ἀκαταβλήτου τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Κρήτης, ὁ ἀδιάβλητος οὗτος στατιστικὸς πίναξ τῆς ἀντοχῆς ἡμῶν ἐναντι τῶν κυμάτων, ἅτινα διῆλθον ἀνωθεν τῆς πατρίδος ἡμῶν, περιφρονεῖται ὑπὸ τῶν μετονομαστῶν, τὰ δὲ συνδεόμενα πρὸς τὰ τοπωνύμια ἱστορικὰ προβλήματα ἀγνοοῦνται ἢ παραμερίζονται. Ἡ μετονομαστικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ἡ ἀποβλέπουσα εἰς τὸν ἐξ ἑλληνισμὸν τῶν τοπωνυμίων ἐν Κρήτῃ παρερμηνευθεῖσα μετεβλήθη εἰς τὰσιν κακῶς ἐννοουμένου ἐξ εὐγενισμοῦ.

Οὕτω πρὸ τοῦ πολέμου ἡ ὄνομασία χωρίου *Σκιλλοῦς* (ἐκ τοῦ φυτοῦ σκίλλα, πβ. ἀρχαῖον *Σκιλλοῦς* ἐν Πελοποννήσῳ), παρετυμολογηθὲν πρὸς τὸ σκύλος μετεβλήθη εἰς *Καλλονήν*. Ἐσχάτως διὰ τοῦ ἀπὸ 18.5.56 ΒΔ (125/21.5 56 ΦΕΚ τ. Α΄) ὁ συνοικισμὸς *Μουχτάρω* μετωνομάσθη εἰς *Ἐδαγγελισμὸν*, χωρὶς νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει ἡ ὑπὸ τοῦ Ξανθοῦδίδου γενομένη σύνδεσις πρὸς τὸ βυζαντινὸν *Μουρτάριοι*. Τὰ μνημονευόμενα ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ κρητὸς ἀρχοντος Μάρκου Παπαδοπούλου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος *Μετόχια Καμαριώτη*, καίτοι ἡ ὄνομασία οὐδὲν τὸ ξενικὸν εἶχε, μετωνομάσθησαν εἰς *Ἀηδονοχώρι*. Τὸ τοπωνύμιον *Πηγαῖδοῦρι* (ἐκ τοῦ πηγῆ - πηγάδι), συναφθὲν αὐθαίρετως πρὸς τὸ τετράποδον, μετεβλήθη εἰς *Πολυθέαν*. Ὄνομασθαί ἀγνώστου σημασίας καὶ οὐχὶ ἀπιθάνως προελληνικαὶ ὡς *Ρουκάκα*, *Τουρτοῦλοι*, *Βαβέλοι* (ἐν Pape-Benseler κεῖνται τὰ *Τουρδοῦλοι*, *Βαβέλυμα*, *Βαβελία*) ἄνευ οὐδεμιᾶς μελέτης τῆς προελεύσεως καὶ χαρακτῆρος αὐτῶν, μετεβλήθησαν εἰς *Χρυσοπηγὴν*, *Ἅγιον Γεώργιον* καὶ *Νέαν Πραισὸν* (ΒΔ 20.9.55, ΦΕΚ 10.10.55 Τεῦχ. Α΄) Τὸ χωρίον *Βαρβάρω* μετωνομάσθη εἰς *Ἀρχάγγελον*, μὴ ληφθέντος ὑπ' ὄψει ὅτι παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς Βάρβαροι ἀπεκαλοῦντο οἱ ξένοι μισθοφόροι. Τὸ χωρίον *Κανλί Καστέλλι* εἰς τὸ ὁποῖον, καίτοι τουρκικόν, εἶχε διατηρηθῆ βυζαντινὴ παράδοσις περὶ τῆς αὐτόθι αἵματηρᾶς μάχης, μετωνομάσθη εἰς *Προφήτην Ἥλιαν* (ΒΔ 20.9.55), μὴ ληφθείσης ὑπ' ὄψει συστάσεως τοῦ καθηγητοῦ Σπ. Μαρινάτου ὅπως εἰς περίπτωσιν μετονομασίας προτιμηθῆ τὸ ἀρχαιολογικῶς ἐνδεικνυόμενον *Λύκαστος*. Ἡ βυζαντινὴ *Κατοῦνα* (: σκηνή) μετωνομάσθη εἰς *Ἅγιον Δημήτριον*. (ΦΕΚ 11/1957 τ. Α΄). Διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος μεταξὺ πολλῶν ἄλλων μετωνομάσθησαν τὰ *Παθιακιανὰ* (καίτοι ἑλληνικόν) εἰς *Νερατζιά*, τὰ *Δεληματωλιανὰ* (ἐκ νεοελληνικοῦ ὀνόματος *Δελημανώλης*, πβ. *Δεληγάννης - Δεληγιώργης*) εἰς *Κοιλάδα* καὶ τὸ *Βατῆς* (ἐκ τοῦ βάτος κατὰ τὰ *Πριές*, *Σκινές*, *Ἀσφεντυλές*, ὡς εἶπεν ὁ Ν. Τωμαδάκης) εἰς *Κρυσονέριον*. Αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς πρωτεύουσος τῆς νήσου *Χανιά*, φερόμενον ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον ἀπὸ τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, κρατεῖ ἡ σκέψις νὰ καταργηθῆ. Ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης κ. Νικ. Πλάτωνος καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σ. Γ. Καψωμένου τὸ τοπωνύμιον συνήφθη πρὸς τὴν ἐπιγραφικῶς μαρτυρουμένην ἀρχαίαν *Ἀλχανίαν* (ἐκ τοῦ προελληνικοῦ θεοῦ *Βελχανοῦ*), ἀλλ', ὡς συνήθως, ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς μετονομασταῖς οὐχὶ τὸ ὀρθόν, ἀλλ' ἐρρισιτεχνικὴ παρετυμολογία ἐκ τινος ἀραβικῆς λέξεως.

Ἰσχυρῶς τὰ μᾶλλον κινδυνεύοντα εἶναι τὰ ἀρχαιότατα τῶν τοπωνυμίων, ὅσων ἡ προφορὰ διετηρήθη ἀναλλοίωτος, ὡς τὰ ἤδη μνημονευθέντα *Σούγια* (*Συῖα*), *Γιούχιας* (*Ἰυῖος*), *Γραμποῦσα* (*Κράμβουσα*

ἐν Σταδισμοῖς), διότι οὐδεὶς δύναται νὰ πείσῃ τοὺς αὐτοχειροτονή-
τους γλωσσολόγους τούτους ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι «τουρκικὰ» ὡς ἀκρα-
δάντως πιστεύουσι.

Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς πράγματι ἐπρόκειτο
περὶ τουρκικῶν ἢ ξενικῶν ἐν γένει τοπωνυμίων, οὐδέποτε κατεβλήθη
προσπάθεια ὅπως κατὰ τὴν μετονομασίαν ἀντικατασταθῆ τὸ ξενικὸν
διὰ τῆς τυχὸν ὑπαρχούσης προγενεστέρας ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἢ μεσαιω-
νικῆς ὀνομασίας ἢ δι' ἄλλης ὁποσδήποτε ἱστορικῶς καὶ ἀρχαιολογι-
κῶς στηριζομένης ἢ ὅπως τοῦλάχιστον τηρηθῆ ὁ γενικὸς χαρακτῆρ
τοῦ κρητικοῦ τοπωνυμικοῦ. Παράδειγμα ἢ κατὰ μίμησιν τῶν Ἀθη-
νῶν μετονομασία τοῦ προαστείου τοῦ Ἡρακλείου *Τεχὲ εἰς Ἄμπελοκή-
πους*. Οἱ μετονομασταὶ ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξεύρεσιν
τοῦ νέου ὀνόματος, καταφεύγουσι πάλιν καὶ πάλιν εἰς τὰ πάγκοινα
Καλλιθέα, Πολυθέα, Κρουνέριον, Γλυκονέριον καὶ εἰς τὰ αὐτὰ πάντοτε
ὀνόματα Ἀγίων, ἅτινα σπειρόμενα ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ δημιουργοῦσι
ἀφεύκτως σύγχυσιν.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἀνωτέρω παραδειγμάτων ἀπεδείχθη, νομίζο-
μεν, ἐπαρκῶς ὅτι ἡ ἀπασχόλησις περὶ τὰ τοπωνύμια χώρας μὲ μακροαί-
ωνα καὶ συνεχῆ ἱστορίαν, ὡς ἡ Κρήτη, δὲν εἶναι εὐχερὲς ἔργον καὶ
ὅτι αὕτη ἀπαιτεῖ κατάρτισιν εἰδικὴν καὶ σπουδᾶς, τὰς ὁποίας οὐδεὶς
δύναται νὰ ἀξιῶσῃ παρὰ τῶν καλοπίστων μὲν ἀλλ' ὅλως ἀναρμοδίων
διοικητικῶν ἀρχῶν.

Ἡ Ἐταιρία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν φρονεῖ ὅτι εἶναι και-
ρὸς ὅπως τεθῆ φραγμὸς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς νήσου ἀνεξέλεγκτον μετονο-
μαστικὴν δραστηριότητα καὶ ἐξαιρεθῆ ἡ νῆσος τῶν περὶ μετονομασιῶν
διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 17/21.9.1926 καὶ τοῦ Α.Ν. 1610/1939 λόγῳ
τοῦ ἰδιοτύπου τοῦ τοπωνυμικοῦ αὐτῆς καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀθροῦσας διατη-
ρήσεως τοῦ προελληνικοῦ καὶ ἑλληνικοῦ τοπωνυμικοῦ πλούτου, ὅστις
ἀκριβῶς συνεπείᾳ τῆς μετονομαστικῆς τάσεως κινδυνεύει νὰ ἀλλοιωθῆ.
Ἄν πάντως κριθῆ σκόπιμος ἡ μετονομασία τῶν ἀγνώστου σημασίας
τοπωνυμίων τῆς Κρήτης, νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ ἔργον
τῆς ἐπεξεργασίας τῶν σχετικῶν προτάσεων ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ε.Κ.Ι.Μ.
ἢ τοῦλάχιστον ὅπως ζητῆται ἡ γνώμη αὐτῆς ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν Ν.
4096/1929 νομαρχιακῶν ἐπιτροπῶν καὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρ-
θρου 23 καὶ 24 τοῦ Α.Ν. 1488/1938 Συμβουλίου Τοπωνυμίων.

ΤΟ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ.